

Träning ger empatiska pojkar: Effekter av REDE-projektet

Malin Angantyr
Jakob Eklund

Mälardalens högskola 2009-12-30

Träning ger empatiska pojkar: Effekter av REDE-projektet

Malin Angantyr
Jakob Eklund

I en utvärdering av REDE-projektet testades empati hos 137 elever i åldrarna 5-11 år från fyra olika skolor. Resultatet visade att pojkar som fått empatiträning i form av REDE-projektet hade mer empati än pojkar som inte fått empatiträning. Ingen effekt visade sig hos flickorna. Flickor verkar utveckla sin empati på egen hand medan pojkar behöver hjälp.

Nyckelord: empati, barn, REDE, hund, könsskillnader

Inledning

Kan barns empati påverkas och utvecklas genom träning? REDE-projektet har som syfte att utveckla barns empati genom olika övningar. I den här rapporten beskrivs en utvärdering som gjorts av effekterna av projektets övningar.

Djurs påverkan på barns empati

Decety och Jackson hävdar att empatiförmågan delvis är medfödd men att empatin inte utvecklas automatiskt utan är beroende av medvetna val. De anser även, precis som Håkansson Eklund (2006) visat, att offret måste ses som ett subjekt snarare än objekt för att empatin ska aktiveras. Upright (2002) framhåller att barn utvecklar sin empati bäst genom modellinläring från personer i sin omgivning. Genom modellinläring får de lära sig att det vanligtvis finns en mängd olika valmöjligheter till varje situation och att varje val leder till olika konsekvenser och därefter lära sig att kunna använda denna medvetenhet till att kunna göra det bästa valet. Dock är detta varken en enkel eller snabb process. Små barns upplevelser av omvärlden är till en början väldigt egocentrisk men utvecklas sedan gradvis till att uppmärksamma även andra människors känslor och motiv.

Zhou et al. (2002) betonar att föräldrarnas känslomässiga beteende i hemmet har betydelse för barns utvecklande av empatiförmågan. De betonar att en varm och uppmuntrande familjemiljö tillgodoser barns emotionella behov och därför i förlängningen även minskar deras självupptagenhet och gynnar empati.

Sprinkle (2008) visade att barns empati utvecklas kontinuerligt och vid olika åldrar finns olika motiv till empatin. I Sprinkles studie som gjordes på ett behandlingshem för kriminella barn och tonåringar, hade de yngre barnen (de som var i 10-årsåldern) högre empati och lägre aggressivitet med motivet att få beröm av vårdarna och forskarna än de äldre intagna. Tonåringarna hade redan internaliserat egna sociala normer och de behövde förstå konsekvenserna av sitt handlande. Ju längre de var intagna desto mer lärde de sig att se världen ur andras perspektiv. Till sin hjälp använde behandlingshemmet hundar för att nå fram till barnen och tonåringarna.

På behandlingshemmet som Sprinkle (2008) undersökt upptäcktes att hundarna de använder i behandlingen kunde nå fram till även det mest motsträviga och problematiska

barnet. Hundarna används för att utveckla förmågan till empati, vänlighet och samarbete hos barnen. När barnet utvecklat dessa förmågor kan det, enligt Sprinkle, även överföras till människor så att barnet kan fungera bättre i sociala sammanhang. Sprinkle hävdar att det fanns skillnader mellan deltagarna som hade betydelse för hur mottagliga de var för behandlingen. De som fick ut mest av behandlingen på en eller flera program var flickor, små barn, barn som kom från en etnisk majoritet och de som kom från hem som hade hög socioekonomisk status. Flickorna utvecklades mest i programmet som utvecklade barnet att vara mindre våldsamt och aggressivt. Detta förklaras, enligt Sprinkle, med att flickorna blev socialiserade till att följa de könsroller som finns i samhället och i rollen som kvinna ingår inte våld och aggressivitet. De små barnen är mer lättpåverkade och fungerade väldigt bra i antivåldsprogrammet och empatiutvecklingsprogrammet.

Melson, Peet och Sparks (1991) framhåller att lågstadiesbarn och mellanstadiesbarn har ett starkare känslomässigt band till sina husdjur än förskolebarn. Med stigande ålder kan ett djur bidra med viktiga lärdomar och påverka beteenden som är relaterade till att fostra och ta hand om andra. En viktig faktor för ett barns band till ett husdjur visade sig vara om mamman arbetade. Ju fler timmar mamman arbetade desto starkare band till husdjuret. Barn som hade arbetande mödrar var också mer benägna att kalla sitt djur för en ”speciell vän” än de barn vars mödrar inte arbetade. Författarna tänker sig att det kan bero på att barn med arbetande mödrar är ensamma hemma i större utsträckning och att djuret då blir ett substitut för signifikanta vuxna och därför utvecklas ett starkt band till djuret. Även Paul och Serpell (1996) visade att själva förekomsten i sig av djur i hemmet inte hade någon betydelse på barnets beteende, utan det känslomässiga bandet som barnet hade till djuret var det betydelsefulla som även kunde leda till färre beteendemässiga problem.

En utvärdering har gjorts av ett program som ska utveckla barns empati för djur, och i förlängningen även människor. Programmet riktades mot barn i årskurs fyra och utvärderingen visade att de barn som hade genomgått programmet visade mer empati för både djur och människor än barnen i kontrollklassen. Barnens relation med deras egna husdjur visade sig också ha betydelse för deras empatiförmåga och författarna betonar att barns relation med djur är betydelsefullt och program som utvecklar barns empati för djur och människor bör uppmuntras. (Ascione & Weber, 1996)

REDE-projektet

REDE-projektet (Respekt, Empati, Djur, Etik) är ett samarbetsprojekt mellan de politiskt och religiöst obundna organisationerna Djurskyddet Sverige och Svenska Djurskyddsföreningen. Syftet med projektet är att alla barn i Sverige ska utveckla empati, medvetenhet för andras känslor och ett respektfullt synsätt gentemot djur och natur. För att uppnå detta har projektet utvecklat 11 övningar och aktiviteter där barnen får träna sin empatiska förmåga, sitt tänkande kring olika livsfrågor samt även få en möjlighet att utveckla sina egna åsikter och kunna uttrycka dem. I en av övningarna exempelvis läser läraren om en kattunge som blir lämnad på en skärgårdsö. I berättelsen, som är skriven utifrån kattungens perspektiv för att barnen ska försöka leva sig in i kattungens situation, får vi följa kattungen från att den blir hämtad från sin mamma till sin nya familj. När kattungen senare blivit van och börjat tycka om sin nya familj får han följa med till deras sommarstuga i skärgården där han senare blir lämnad för att familjen inte lyckades hitta honom när det var dags att åka hem till stan igen. Rädd och ensam får han nu försöka klara sig själv ute på ön.

Övningarna är anpassade till läroplanen för den svenska grundskolan och kan användas i ett flertal olika undervisningsämnen. Varje övning har ett preciserat syfte, mål och

förväntning och efter varje övning görs en utvärdering för att hjälpa läraren att se barnens utveckling. (se www.rede.se)

Syfte och frågeställningar

Utvärderingen av REDE-projektet gjordes för att testa effekter av projektet på empati men även för att få större förståelse för utvecklingen av barns empati. Utvärderingen undersökte mer precist följande frågeställningar:

- (1) Känner barn som genomfört REDE-projektets övningar mer empati för hunden än barn som inte använt övningarna?
- (2) Känner flickor mer empati än pojkar?
- (3) Har barn med egen hund mer empati än barn som inte har hund?

Metod

Deltagare

Deltagarna i experimentet var 137 barn, 56 på Malmsjö skola i Botkyrka, 21 på Sjästadens friskola i Västervik, 25 på Korsängsskolan i Enköping och 35 barn på Sinntorpsskolan i Lindome. Sammanlagt var 67 elever pojkar och 70 flickor (se Tabell 1; för könsfördelning i varje skola se Appendix B). Deltagarnas ålder var 5-11 år ($m = 8.61$, $sd = 1.26$). Av eleverna hade 20% hund hemma. Tre enkäter räknades som bortfall då svaren var orimliga. Ingen ersättning gavs till barn, föräldrar eller lärare för deltagandet.

Tabell 1

Könsfördelning i experimentgrupp och kontrollgrupp

	Experiment- klass	Kontroll- klass	Totalt
Pojke	38	29	67
Flicka	42	28	70
Totalt	80	57	137

Material och procedur

De skolor som, till REDE-projektet, anmält intresse att delta i utvärderingen kontaktades via telefon där tid för undersökningstillfälle bestämdes. Kriterier för att få delta var att barnen gjort minst tre av REDE-projektets övningar under samma termin som undersökningstillfället. Vid val av kontrollklasser var likvärdigheten med experimentklassen förstas av största vikt och därför valdes kontrollklasser på samma skolor som experimentklasserna. Faktorer som ålder, kön, etnicitet och socioekonomi togs in i bedömningen. Kontroll eleverna som användes var antingen lika gamla som de aktuella experimenteleverna eller ett år äldre. Användandet av äldre elever som kontrollklass ansågs förstas rimligare än att använda yngre. Om resultatet på experimentet skulle visa att de elever som använt projektets övningar visar mer empati än kontroll eleverna har risken att skillnaden beror på mognad och ålder minimerats.

Ungefär en vecka före undersökningen fick barnen ta med sig brev hem till föräldrarna för påskrift. I brevet förklarades syftet med undersökningen, proceduren, att barnens svar är konfidentiella och att resultatet endast kommer att användas i forskningssyfte. Det förklarades även att det är barnens spontana svar som är av största vikt och att föräldrarna därför inte skulle berätta för barnet vad som står i brevet. Den påskrivna talongen gav barnen till läraren som vid undersökningstillfället gav dessa till experimentledaren. De barn som inte hade en påskrivna talong fick inte delta eller närvara vid undersökningen.

Enkäten som användes grundar sig på Batsons (2007) empatiskala men anpassades för barn med hjälp av en pedagog som arbetat med lågstadiet barn i cirka 35 år. Alla barn fick varsin enkät (se Appendix A) och experimentledaren gick tillsammans med barnen igenom den.

Enkäten bestod av en bild på en hund av rasen Basset hound som hade bandage på vänster framben (se Appendix A). Experimentledaren läste upp en fiktiv berättelse, författad specifikt för experimentet, om hur hunden på bilden brutit benet efter att ha blivit påkörd:

Buster var en riktigt glad liten hund som tyckte väldigt mycket om bollar. En dag när han var ute och gick med sin matte på trottoaren gick de förbi en skola där de spelade brännboll. Plötsligt så kom en boll farande mitt framför Buster. Han blev jätteglad och slängde sig efter bollen som studsade ut på bilvägen bredvid dem. Busters matte hann inte reagera utan tappade kopplet och pang sa det så hade Buster blivit påkörd av en bil som kommit i hög fart på vägen. Buster fick åka till veterinären där de såg att han hade brutit ett ben. Buster fick gips och ett bandage och fick åka hem dagen efter, men det var inte samma glada Buster som kom hem. Han hade jätteont i benet och han kunde inte gå så bra med det stora gipset på benet. På bilden ligger han i mattes famn och är ledsen för att han inte kan leka med sina bollar som ligger ute i trädgården.

Barnen besvarade först frågor om ålder och kön. De efterföljande fyra frågorna bestod av känslorna *glad*, *ledsen*, *medlidande* och *sympati*, som var och en skulle skattas på en sjugradig skala från 1 (inte alls) till 7 (väldigt mycket). Orden *ledsen*, *medlidande* och *sympati* indikerar empatiska känslor. Ordet *glad* inkluderades för att det inte skulle vara uppenbart att empati mättes. Experimentledaren förklarade tydligt vad varje ord betyder samt hur skalan skulle fyllas i. Barnen blev även informerade om att de inte kunde fråga experimentledaren om någonting under ifyllandet av enkäten eftersom det då finns risk att de olika grupperna får olika information.

Den andra delen av enkäten bestod av handlingar som barnen eventuellt skulle vilja göra för/mot hunden. Handlingarna var: *klappa*, *slå*, *krama*, *nypa*, *ge godis* och *dra i svansen*. Dessa handlingar graderas på en sjugradig skala mellan 1 (inte alls) till 7 (väldigt mycket). Handlingarna *klappa*, *krama* och *ge godis* indikerar empatiska handlingar och de övriga orden inkluderades för att det inte skulle vara uppenbart vad som mättes. Beslutet att inkludera negativa handlingarna var dels för att barn som hade sådana önskningar skulle få uttrycka det, men även för att barnen skulle bli tvungna att tänka efter när de svarade så att de inte skulle svara exempelvis 7 (väldigt mycket) på allt. De empatiska känslorna och de empatiska handlingarna tillsammans fungerade som mätinstrument för empati (Cronbach's alpha = .77). Slutligen fick barnen ange om de hade husdjur hemma och vad för slags djur det i så fall var. Efter att enkäterna samlats in förklarades syftet med experimentet.

Resultat

Av de sex känslor/handlingar som mätte empati gav barnen högst värden på känslan *sympati* och lägst värde på känslan *ledsen*. För känslorna/handlingarna som inte mätte empati angav deltagarna högst värde på känslan *glad* och lägst värde på handlingarna *dra i svansen* och *slå* (se Tabell 2). En negativ korrelation visades mellan *glad* och *empati* genom en Pearson's korrelationsanalys, $r(137) = -.33, p < .001$. Detta innebar att de som inte kände någon glädje hade mer empati än de som kände glädje.

Tabell 2

Medelvärden (och standardavvikelser) på känslorna/handlingarna som indikerar empati samt de känslor/handlingar som inte indikerar empati

Empatikänslor		Övriga känslor/ handlingar	
Ledsen	4.93 (2.08)	Glad	1.54 (1.19)
Medlidande	6.02 (1.51)	Slå	1.06 (.50)
Sympati	6.45 (1.28)	Nypa	1.13 (.71)
Klappa	6.04 (1.52)	Dra i svansen	1.06 (.54)
Krama	5.59 (1.95)		
Ge godis	5.86 (1.72)		

Not. Skalan gick från 1(inte alls) till 7(extremt).

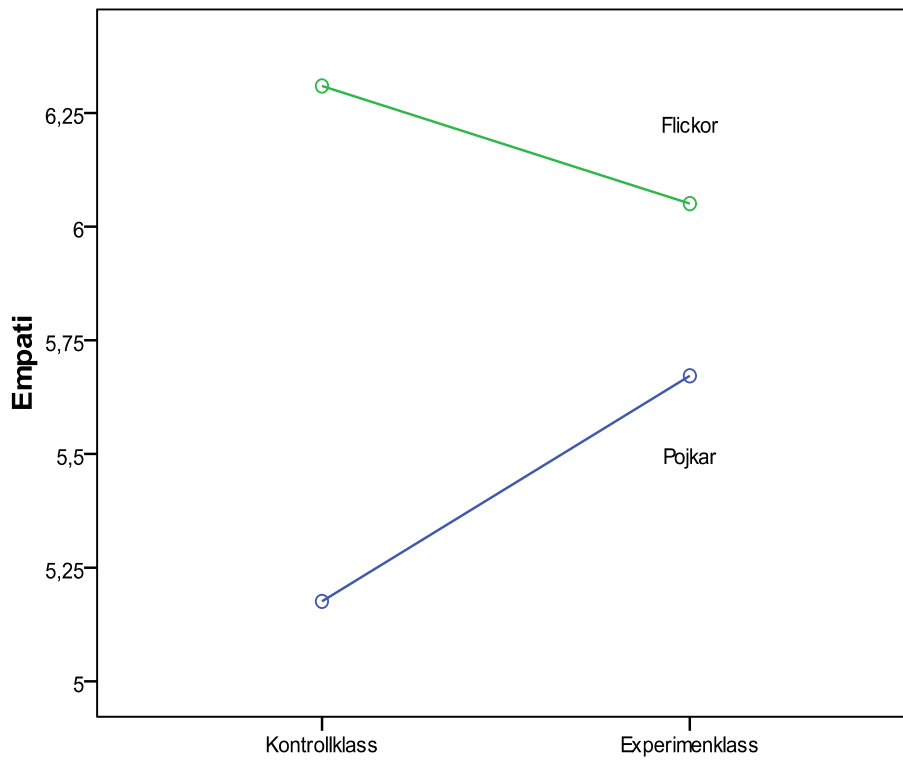
För att testa om REDE-projektet har effekt på pojkars respektive flickors empati för hundar och om det finns könsskillnad i empati gjordes en 2(experiment/kontroll)x2(pojke/flicka)-variationsanalys. Resultatet visade för flickorna och pojkarna sammantaget ingen signifikant skillnad mellan experimentgruppen och kontrollgruppen, $F(1, 133) = .41, p = .53$ (se Tabell 3). Mellan könen fanns en skillnad, $F(1, 133) = 16.52, p < .01$ (se Tabell 3), och en interaktionseffekt av experimentgrupp/kontrollgrupp och kön, $F(1, 133) = 4.12, p < .05$. Interaktionen innebar att flickorna i kontrollgruppen hade högre empati än flickorna i experimentgruppen, medan de REDE-tränade pojkarna i experimentgruppen hade högre empati än pojkarna i kontrollgruppen (se Tabell 3 och Figur 1).

Tabell 3

Medelvärden (och standardavvikelser) i empati uppdelat på kön och Experiment-/Kontrollklass

	Kontroll	Experiment	Totalt
Pojke	5.18 (1.56)	5.67 (.96)	5.46 (1.27)
Flicka	6.31 (.90)	6.05 (.84)	6.15 (.90)
Totalt	5.73 (1.39)	5.87 (.91)	5.81 (1.13)

Not. Skalan gick från 1(inte alls) till 7(väldigt mycket).

Figur 1. Medelvärden i pojkarnas och flickornas empati för hunden i experimentklass och kontrollklass. Skalan gick från 1 till 7.

För att testa om det finns effekt av att ha hund hemma på pojkars respektive flickors empati för hundar och om det finns könsskillnad i empati gjordes en 2(hund hemma/inte hund hemma)x2(pojke/flicka)-variensanalys. Resultatet visade en skillnad mellan att ha hund hemma och att inte ha hund hemma, $F(1, 133) = 5.10, p < .05$ (se Tabell 4). Mellan könen fanns en skillnad, $F(1, 133) = 6.61, p < .05$ (se Tabell 4), men ingen interaktionseffekt av hund hemma/inte hund hemma och kön, $F(1, 133) = 1.02, p = .32$ (se Tabell 4).

Tabell 4

Medelvärden (och standardavvikelse) i empati uppdelat på Hund hemma och kön

	Hund hemma	Inte hund hemma	Totalt
Pojke	6.03 (1.28)	5.29 (1.23)	5.46 (1.27)
Flicka	6.38 (.71)	6.10 (.90)	6.15 (.87)
Totalt	6.20 (1.05)	5.72 (1.14)	5.81 (1.13)

Not. Skalan gick från 1(inte alls) till 7(väldigt mycket).

För att testa om hund hemma har effekt på experimentelevernas och kontrollelevernas empati för hundar gjordes en 2(hund hemma/inte hund hemma)x2(experiment/kontroll)-variensanalys. Resultatet visade ingen signifikant skillnad mellan experimentgruppen och kontrollgruppen, $F(1, 133) = .40, p = .53$ (se Tabell 5). Mellan att ha hund och att inte ha hund visades nästan en signifikant skillnad, $F(1, 133) = 3.67, p = .06$ (se Tabell 5), men ingen

interaktionseffekt av experimentgrupp/kontrollgrupp och hund hemma/inte hund hemma, $F(1, 133) = .03, p = .86$ (se Tabell 5).

Tabell 5

Medelvärden (och standardavvikelser) i empati uppdelat på Hund hemma och Experiment-/Kontrollklass

	Hund hemma	Inte hund hemma	Totalt
Experiment	6.27 (.74)	5.76 (.93)	5.87 (.91)
Kontroll	6.08 (1.45)	5.65 (1.38)	5.73 (1.39)
Totalt	6.20 (1.05)	5.72 (1.14)	5.81 (1.13)

Not. Skalan gick från 1(inte alls) till 7(väldigt mycket).

Diskussion

Resultatet visade att REDE-projektet förefaller ha stor effekt på pojkar, men inte på flickor. Sprinkle (2008) framhåller att det är yngre barn samt flickor som är mer mottagliga för empatiutvecklingsprogram. REDE-projektet har i första hand riktat in sig mot barn i lågstadietåldern och enligt Sprinkles forskning är det den bästa åldern att kunna nå fram till barnen. Flickorna i kontrollklasserna, som i två fall var ett år äldre än den aktuella experimentklassen, hade mer empati än flickorna i experimentklasserna. Detta kan troligen förklaras med att de äldre flickorna kommit längre i sin utveckling mot en kvinnlig roll där omhändertagande och empati ingår (Pifer et al., 1994).

Pojkarna i experimentklasserna hade mer empati än pojkarna i kontrollklasserna. Även bland pojkarna var två kontrollklasser ett år äldre än den aktuella experimentklassen. Detta innebär att de yngre pojkarna visade mer empati än de äldre. Då klasserna, förutom ålder och genomgång av REDE-projektet, var så likvärdiga som möjligt kan skillnaden mellan klasserna med stor sannolikhet förklaras med att projektet haft effekt.

Melson et al. (1991) visade att skolbarn har starkare band till sina husdjur än förskolebarn och att relationen med djuret är betydelsefullt för barnets sociala beteende. Melson et al. betonar även att djur kan bidra med viktiga lärdomar som handlar om att ta hand om andra. I utvärderingen visades en skillnad mellan de barn som hade hund och de som inte hade det, vilket stämmer väl överens med Melsons studie.

Resultatet visade ett negativt samband mellan att vara glad och att ha empati för hunden. Det tyder på att barnen använt både låga och höga svarsalternativ på ett genomtänkt sätt och inte fyllt i enkäten slentrianmässigt eller slumpmässigt.

Även om resultaten är uppmuntrande för pojkarnas del, måste viss försiktighet vidtas när det gäller slutsatserna. Sextiosju pojkar är ett begränsat urval och fler studier som testar REDE-projektets effekter är att rekommendera. Samtidigt som de här pojkarna valts ut med generella anspråk, kan det naturligtvis inte uteslutas att de skiljer sig från andra pojkar i samma ålder.

Den viktigaste frågan är förstås vad exakt det är i REDE-träningen som eventuellt gett pojkarna en ”knuff” i empatisk riktning. Även om det kan finnas komplexa förklaringar är den förklaring som ligger närmast till hands att det handlar om den ökade medvetenheten om andras känslor.

Referenser

- Ascione, F. R., & Weber, C. V. (1996). Children's attitudes about the humane treatment of animals and empathy: One-year follow up of school-based intervention. *Antozoos*, 9, 188-195.
- Decety, J., & Jackson P. L. (2004). The functional architecture of human empathy. *Behavioral and Cognitive Neuroscience Reviews*, 3, 71-100.
- Håkansson Eklund, J. (2006). Empathy and viewing the other as subject. *Scandinavian Journal of Psychology*, 47, 399-409.
- Melson, G. F., Peet, S., & Sparks, C. (1991). Children's attachment to their pets: Links to socio-emotional development. *Children's Environments Quarterly*, 8, 55-65.
- Paul, E. S., & Serpell, J. A. (1996). Obtaining a new pet dog: Effects on middle childhood children and their families. *Applied Animal Behaviour Science*, 47, 17-29.
- Pifer, L., Shimizu, K., & Pifer, R. (1994). Public attitudes toward animal research: Some international comparisons. *Society and Animals*, 2, 95-113.
- Sprinkle, J. E. (2008). Animals, empathy, and violence: Can animals be used to convey principles of prosocial behavior to children? *Youth Violence and Juvenile Justice*, 6, 47-58.
- Upright, R. L. (2002). To tell a tale: The use of moral dilemmas to increase empathy in the elementary school child. *Early Childhood Education Journal*, 30, 15-20.
- Zhou, Q., Eisenberg, N., Losoya, S. H., Fabes, L. R., Reiser, M., Guthrie, I. K., Murphy, B. C., Cumberland, A. J., & Shepard, S. A. (2002). The relations of parental warmth and positive expressiveness to children's empathy-related responding and social functioning: A longitudinal study. *Child Development*, 73, 893-915.

Appendix A

Ålder: .....

Pojke Flicka *Hur känner du när du ser hunden?*

<u>Glad</u>	<u>Inte alls</u>							<u>Väldigt mycket</u>
	1	2	3	4	5	6	7	
<u>Ledsen</u>	<u>Inte alls</u>							<u>Väldigt mycket</u>
	1	2	3	4	5	6	7	
<u>Medlidande</u>	<u>Inte alls</u>							<u>Väldigt mycket</u>
	1	2	3	4	5	6	7	
<u>Sympati</u>	<u>Inte alls</u>							<u>Väldigt mycket</u>
	1	2	3	4	5	6	7	

Vad skulle du vilja göra för hunden?

<u>Klappa</u>	<u>Inte alls</u>							Väldigt mycket
	1	2	3	4	5	6	7	

<u>Slå</u>	<u>Inte alls</u>							Väldigt mycket
	1	2	3	4	5	6	7	

<u>Krama</u>	<u>Inte alls</u>							Väldigt mycket
	1	2	3	4	5	6	7	

<u>Nypa</u>	<u>Inte alls</u>							Väldigt mycket
	1	2	3	4	5	6	7	

<u>Ge godis</u>	<u>Inte alls</u>							Väldigt mycket
	1	2	3	4	5	6	7	

<u>Dra i svansen</u>	<u>Inte alls</u>							Väldigt mycket
	1	2	3	4	5	6	7	

Har du djur hemma? Ja Nej

Om ja, vad för slags djur? Svar: .....

Appendix B

Könsfördelning i experimentgrupp och kontrollgrupp vid Malmsjö skola, Botkyrka

	Experiment- klass	Kontroll- klass	Totalt
Pojke	21	7	28
Flicka	19	9	28
Totalt	40	16	56

Könsfördelning i experimentgrupp och kontrollgrupp vid Sjöstadens friskola, Västervik

	Experiment- klass	Kontroll- klass	Totalt
Pojke	6	1	7
Flicka	12	2	14
Totalt	18	3	21

Könsfördelning i experimentgrupp och kontrollgrupp vid Korsängsskolan, Enköping

	Experiment- klass	Kontroll- klass	Totalt
Pojke	2	9	11
Flicka	4	10	14
Totalt	6	19	25

Könsfördelning i experimentgrupp och kontrollgrupp vid Sinntorpsskolan, Lindome

	Experiment- klass	Kontroll- klass	Totalt
Pojke	9	12	21
Flicka	7	7	14
Totalt	16	19	35

Malin Angantyr och Jakob Eklund har under 2009 gjort en utvärdering av REDE-projektet. Malin har tidigare studerat vuxna personers empati för djur i samarbete med Jakob. Då REDE kontaktade Malin och Jakob för en utvärdering av projektet innebar det en möjlighet att utvidga den tidigare forskningen om empati för djur till att innefatta även träning av barns empati för djur.

Malin Angantyr är utbildad beteendevetare med inriktning mot psykologi. Undersökte i examensarbeten vid Mälardalens högskola människors empati för djur. I de arbetena framkom bland annat att människor känner minst lika mycket empati för hundar som för människor.

Jakob Eklund doktorerade om empati på Stockholms universitet, 2003, och fortsatte sedan att forska i USA. Undervisar nu på Mälardalens högskola i psykologi och forskar om empati. Bygger upp ett svenskt empaticentrum.